

Foto-obálka: petr grepl

Využívání lesních pozemků k jiným účelům

Lesy mají v krajině nezastupitelný význam. Proto si každá společnost svoje lesy chrání a stanovuje předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm. V České republice platí zákon č. 289/1995 Sb., o lesích (dále jen „lesní zákon“), který řeší výše uvedené.

Veškeré pozemky určené k plnění funkcí lesa musí být účelně obhospodařovány podle lesního zákona. Jejich využití k jiným účelům je zakázáno. V lesním zákoně je mimo jiné stanoveno, kdo a kdy povoluje výjimku z uvedeného ustanovení a za jakých podmínek lesní pozemky odejmout pro jiné využití. Vlastník lesa a ani nikdo jiný nemůže stromy na lesním pozemku jen tak vykácet a takový pozemek

využívat jinak. Za takové jednání hrozí vlastníkově lesa sankce. V případě, že vznikne potřeba lesní pozemek nebo jeho část využívat trvale nebo dočasně jinak než lesní, je nutno podat žádost o odnětí na příslušný orgán státní správy lesů. Státní správu lesů vykonávají zpravidla odbory životního prostředí příslušných městských úřadů (obcí s rozšířenou působností), krajů, případně ministerstva. Žádost musí splňovat náležitosti dané vyhláškou 77/1996 Sb. Státní správa lesů žádost posoudí a odnětí může, ale také nemusí povolit. V případě povolení odnětí státní správa vyměří žadateli poplatek za odnětí, který je žadatel povinen uhradit.

Odnětí z pozemků určených k plnění funkcí lesa většinou probíhá za účelem realizace stavby na dotčeném pozemku. Může se jednat o výstavbu komunikací, staveb pro bydlení, průmyslových staveb, zpevněných ploch apod. V této souvislosti je nutno zmínit, že lesní zákon zdůrazňuje povinnost při projektování staveb a pořizování územně plánovací dokumentace dbát zachování lesa. Jinak řečeno, je nutno hledat taková řešení, která jsou z hlediska zachování lesa, ochrany životního prostředí a ostatních celospolečenských zájmů nejvhodnější. Jestliže plánovaná stavba má být umístěna do padesáti metrů od okraje lesa (bez ohledu na to, zda je tento les ve vlastnictví stavebníka či někoho jiného), i zde musí stavebník získat souhlas státní správy lesů.

Státní podnik Lesy České republiky, s. p., při hospodaření na vlastních pozemcích důsledně dbá na zachování lesa. S odnětím lesních pozemků pro jiné využití souhlasí jen ve výjimečných případech. Jedná se především o situace, kdy je nutno lesní pozemek využít pro stavby v celospolečenském zájmu, jako například čistírny odpadních vod, kanalizace, vodovody, protipovodňová opatření, telekomunikační zařízení apod. Za každých okolností se hledá takové řešení, aby rozsah záborů lesních pozemků byl co možná minimální a z hlediska hospodaření na sousedních lesních pozemcích co nejšetrnější.

Popsané situace jsou částí problematiky, kterou řeší lesní zákon. S uvedenou problematikou se nemusí každý setkat, týká se většinou vlastníků lesa a investorů staveb. Vlastník lesa by tedy měl

zákon o lesích znát. Lesní zákon ale řeší i problematiku, která se týká každého, byť jen občasného návštěvníka lesa. Proto se doporučuje obecná znalost lesního zákona. A k tomu mohou posloužit i takové články, jako je tento.

Ing. Emanuel Řetický

16. Lesnický reprezentační ples

Také letos se v Kongresovém centru Aldis v Hradci Králové konal Lesnický reprezentační ples a těšil se velkému zájmu zaměstnanců LČR i široké veřejnosti.

Slavnostně vyzdobené prostory Kongresového centra přivítaly v sobotu 28. ledna 2012 první netrpělivé účastníky plesu již půl hodiny před zahájením. O vítání účastníků se postaral mimo jiné také soubor trubačů z Javorníka. Slavnostního zahájení se ujala moderátorka celého večera Tereza Kostková.

Jako první vyzkoušelo parket v rámci předtančení uskupení taneční školy MTC Krok.

Taneční orchestr Jindřicha Váchy pak pozval k tanci všechny účastníky.

Zábava se rychle rozběhla a na Velkém sále se o hudební vstupy postaral také Karel Gott Revival Band a zpěvačka Bára Basiková. Po vylosování hlavních cen se na podiu představil jeden z mladých talentů – Marek Ztracený.

Na Malém sále se vystřídala hudební uskupení Lightmotif, Walda Matuška Revival a Lucie Revival. Ve vestibulech Kongresového centra byly připraveny pochoutky ze zvěřiny, míchané nápoje, ochutnávka vína i něco sladkého ke kávě.

Dvě hodiny po půlnoci začaly prostory utíchat a my se těšíme se všemi účastníky příští rok zase na viděnou.

Atlas krajiny České republiky

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Průhonice, přidelil státnímu podniku Lesy České republiky neprodejnou publikaci „Atlas krajiny České republiky“. Vázanou publikaci nadstandardních rozměrů a nezvyklé váhy obdržela technická knihovna při Oddělení Archiv LČR.

Atlas krajiny České republiky je monumentální dílo, monumentální svým obsahem, rozsahem i počtem spolupracujících odborníků. Zájem o krajinu znamená zájem o prostředí, ve kterém žijeme. Naše krajina je výsledkem působení nejen přírodních sil, ale i antropogenních pochodů vyvolaných a vytvářených po dlouhá tisíciletí lidskou společností. Krajinu je možno zachytit různými způsoby: literárními, výtvarnými, hudebními nebo vědeckými. Zvláštní místo v charakteristice krajiny mají mapy; mapy jako modely, které pomocí mapových značek zachycují vzhled krajiny, rozložení jednotlivých složek krajiny i jejich vzájemné vazby v prostoru a čase. Zvláštní místo v kartografickém znázorňování krajiny zaujímají atlasy. Atlas jako systematicky uspořádaný soubor map zpracovaný jako celek podle jednotného řídicího záměru dodává uživateli novou kvalitu. Unikátním zdrojem informací o krajině je nový Atlas krajiny České republiky, který je prvním komplexním mapovým dílem pro území státu za více než 17 let.

Atlas krajiny České republiky, který je napsán v češtině a v angličtině, je nejrozsáhlejším dosud vydaným národním atlasovým dílem. Je v něm zobrazeno 1 137 číslovaných objektů (celkem 1 673 prvků) na 332 stranách. Atlas má hlavní měřítko 1 : 500 000, a odpovídá tomu velikost mapového rámu (dvoustrany) 610 x 1014 mm. Hlavní obsah tvoří 906 map. Kromě map je v atlasu dalších 767 prvků (grafy, tabulky, fotografie, schémata, kresby atd.). Atlas je koncipován do osmi oddílů, které na sebe vzájemně navazují.

1. oddíl: Krajina - předmět studia

Co je krajina, z čeho se skládá, jak zkoumat její vlastnosti, jak využívat a předvídat její změny? První část oddílu je zaměřena na krajinu jako objekt výzkumu a na různé přístupy jejího studia. Mapa se postupně stala hlavním vyjadřovacím prostředkem při výzkumu krajiny nejen v minulosti, ale i současnosti. V další části tohoto oddílu jsou představeny jak nejstarší mapové dokumenty, které se zachovaly z území České republiky, tak současná mapová díla a databáze o krajině a životním prostředí.

2. oddíl: Geografická poloha

Geografické souvislosti je potřebné poznat v širším kontextu. Mapové informace o světě i Evropě jsou představeny nejen v tradiční formě (jako fyzickogeografické a politické mapy), ale odrážejí i nejnovější výzkumy a zachycují různá odborná témata a mezinárodní dohody, které jsou přetransformovány do mapových výstupů. Česká republika se stala plnoprávným členem Evropské unie 1. května 2004. V tomto oddílu je stručný přehled přírodních, ekonomických a kulturních hodnot evropské krajiny a podány jsou základní informace o České republice.

3. oddíl: Historická krajina

Bohatou historii národa není vždy možno plně zachytit na mapách. Tento oddíl prezentuje jen největší a nejvýznamnější změny formování územní celistvosti státu, osídlení, změny hranic státu a administrativních jednotek, formování typů sídel, dopravní sítě, vývoj zaměstnanosti a změny využití krajiny České republiky od poloviny 19. století až po současnost. Tyto mapy odrážejí vliv člověka na

krajinu a hodnotí, ve kterém období a na kterém místě došlo k největším změnám. Pro ilustraci jsou přiloženy ukázky map a staré fotografie, na nichž jsou zachycena historická přírodní rizika, která výrazně ovlivnila či stále ovlivňují charakter krajiny.

4. oddíl: Přírodní krajina

Výzkum přírodní krajiny je založen na zkoumání jejích jednotlivých složek. Zdánlivě se jeví, že se výzkum v tomto směru nemění, ale nové metody, přístupy a nové přístroje umožňují hlubší poznání všech složek přírodní krajiny. Proto jsou některé tematické mapy koncipovány na základě nových výsledků výzkumu, které umožňují hlubší poznání zákonitostí přírody. Přírodní krajina je sledována přes její energii, ovzduší, geologické podmínky, reliéf, vodstvo, půdu, rostliny a živočichy. Oddíl je ukončen syntézou nejvýznamnějších složek přírodní krajiny.

5. oddíl: Současná krajina

Tento oddíl přináší základní charakteristiku obyvatelstva současné krajiny (jeho věkovou a vzdělanostní strukturu, přírůstek obyvatelstva, vývoj jeho počtu a migrace) a sídel (způsob osídlení, hustotu zalidnění, vybavenost obcí, míru urbanizace, strukturu bytového fondu, ale i informaci o druhém bydlení). Samostatnou část tvoří ekonomické aktivity (zemědělství, průmysl, doprava a celá řada různých ekonomických ukazatelů ve vztahu k Evropě a světu). Současnou krajinu můžeme sledovat i podle krajinného pokryvu a jeho vnějších projevů, které člověk zanechal jako stopu v krajině. Orná půda a lesy tvoří dominantní prvky v krajině - téměř 75 % plochy státu. Syntézou map krajinného pokryvu a přírodní krajiny jsou zobrazovány typy současné krajiny, které podávají informaci o využití krajiny ve vztahu k vybraným přírodním podmínkám území.

6. oddíl: Krajina jako dědictví

Tento oddíl přináší informaci o nejvýznamnějších hodnotách přírodního a kulturního dědictví. K zachování hodnot mimořádné kvality přírody a krajiny se používá právní institut ochrany. Přírodní hodnoty zahrnují nejen známé kategorie chráněných území na národní úrovni (národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky, přírodní parky a jiné), ale i přírodní hodnoty, které jsou etablovány na evropské úrovni (soustava Natura 2000 - evropsky významné lokality a ptačí oblasti) a celosvětové úrovni (významné mokřady a biosférické rezervace). Speciálně jsou chráněny lesní, půdní a vodní zdroje (nejen voda pro zásobování obyvatelstva, ale i minerální vody a léčivé zdroje). Kulturní hodnoty jsou prezentovány na národní úrovni. Jedná se o památky dávné i novověké historie, samostatné objekty (kulturní památky) i celá památkově hodnotná chráněná území (památkové rezervace a památkové zóny). Mnoho vzácných památek se bohužel už nezachovalo, a proto několik map vydává i svědectví o nich. Nejhodnotnější objekty jsou označovány jako národní kulturní památky a společně se světovým kulturním dědictvím UNESCO jsou klenotem národa.

7. oddíl: Krajina jako prostor pro společnost

Krajina se k člověku zachovala velkoryse, poskytla mu prostor pro život, zdroj obživy i nádhernou přírodu. Člověk však darů přírody nevyužívá vždy racionálně a ohleduplně, a proto dochází k různým konfliktům mezi tím, co příroda nabízí, to je přírodními podmínkami a přírodními zdroji, a způsobem jejich využívání člověkem a jeho různými aktivitami. Krajina - to je bezprostřední životní prostředí, které člověk obývá. Nahromadění nežádoucích vlivů způsobuje stresové jevy, které se projevují jednak navenek v důsledku hospodářských aktivit (eroze půdy, zničené lesy, znečištěné vody a ovzduší), jednak skrytě (odlesněné svahy mohou vyvolat sesuvy, kontaminace půdy negativně působí na zdravotní stav obyvatelstva, úbytek rostlinných druhů signalizuje změnu prostředí a možné šíření nepůvodních druhů, vznik epidemií a civilizačních chorob). Přírodní a antropogenní rizika mohou ohrozit člověka i jeho existenci.

8. oddíl: Krajina a umění

Umělci vždy nacházeli v krajině mnoho námětů k jejímu ztvárnění. Již v antických dobách a později i v renesanci se člověk vracel k přírodě a vlastně ke svým kořenům. Jak postupoval vývoj společnosti, vyvíjely se postupy a techniky zobrazování krajiny i v dílech umělců. Malíři, kteří se pokoušeli o co nejvěrnější zobrazení krajiny, vytvořili samostatný umělecký směr - krajinomalbu. Umělci postupně přecházeli k abstraktnějším formám vyjádření krajiny. Pro sestavení této části atlasu se vycházelo z děl předních představitelů české a moravské krajinomalby 19. a 20. století. Do souboru byla doplněna díla moderního umění, která z krajiny a jejích hodnot vycházejí.

V jednotlivých oddílech Atlasu krajiny České republiky jsou obsaženy různé tematické mapy, které mohou být cenným zdrojem informací i pro vodní hospodářství a s ním souvisejícími obory životního prostředí. Nejvíce těchto map je v oddílu 4: Přírodní krajina, a to v pododdílu Vodstvo, který tvoří 27 hydrologických, hydrogeografických, hydrochemických a hydrogeologických map, jakož i v oddílu 7: Krajina jako prostor pro společnost, zejména v jeho částech Kvalita životního prostředí a Limity a potenciály krajiny. K zajímavému obsahu atlasu náleží také četné fotografie vodních útvarů a děl na území celé České republiky.

Na Atlasu krajiny České republiky, který je rozsáhlým moderním mapovým dílem, spolupracovalo 133 institucí, 356 autorů map, 66 autorů fotografií, dále odborně spolupracovalo 56 specialistů, 19 odborníků působilo v oblasti geoinformatiky a kartografie. Jednotlivé pododdíly posuzovalo 24 oponentů. Atlas vzhledem k digitálnímu zpracování představuje unikátní časoprostorovou databázi, se kterou je možno dále pracovat a vytvářet podle potřeby kombinace různých prvků, např. k zabránění vzniku nových a dosud nezhodnocených jevů v krajině. Výsledky práce řady odborníků se tak mohou uplatnit v rozhodovacím procesu nejen v oblastech územního plánování a krizového řízení (např. při povodňových situacích), ale také v dlouhodobější perspektivě, při vypracovávání managementu a politiky životního prostředí, dílčích strategií nebo při studiu a výzkumu krajiny.

Kartografické dílo bylo vypracováno v rámci projektu SK/600/01/03 "Atlas krajiny České republiky" a MSM 6293359101 "Výzkum zdrojů a indikátorů biodiverzity kulturní krajiny v kontextu dynamiky její fragmentace", které byly řešeny Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné

zahradnictví, v.v.i., Průhonice, ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky, Českou geologickou službou, Univerzitou Karlovou, Masarykovou univerzitou, Palackého univerzitou a dalšími institucemi. Vzorem pro Atlas krajiny České republiky byl Atlas krajiny Slovenské republiky vydaný v roce 2002.

Publikaci vydaly Ministerstvo životního prostředí České republiky, Praha, a Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Průhonice, 2009, za finanční podpory Státního fondu životního prostředí České republiky a Ministerstva životního prostředí České republiky.

Publikace je k dispozici v technické knihovně LČR HK pouze k nahlédnutí.

Na základě Předmluvy a Úvodu k Atlasu krajiny České republiky a na základě článku v časopisu Vodní hospodářství č. 1/2011 informaci zpracoval Jiří Uhlíř

Proč lesníci pečují o zvěř

Zimní měsíce jsou vždy tvrdou zkouškou pro lesní zvěř. Vydrží jen silní jedinci, kteří jsou schopni najít ve velkém množství sněhu a v krutých mrazech dostatek potravy. Lesník a myslivec, což je v mnoha případech jedna a táž osoba, má za úkol přikrmováním zvěři pomoci a zároveň tak maximálně ochránit les.

Zima vládne krajině a zvěř se v lesích a na polích jen s obtížemi dostává k potravě. Vrstva sněhu skryje na většině míst zelenou pastvu, spadané lesní plody a další přirozenou potravu, kterou zvěř využívá ke zdárnému přečkání zimy. V případě extrémně nízkých teplot a vydatných přívalemých srážek silná sněhová pokrývka komplikuje zvěři přístup k připraveným a zásobeným krmelcům.

Zvěř často zůstává stát v podstatě na místě, kde ji změna počasí překvapí, a v blízkém okolí pak působí značné a mnohdy nevratné škody na lesních porostech. Okus stromků i zimní ohryz v mladých porostech následně působí lesníkům starosti při výchově nového lesa. Takto poškozený les už také navždy ztrácí svou kvalitu a stabilitu.

Jedním ze způsobů jak pomoci zvěři a zároveň zabránit škodám na lesních porostech je přezimovací obůrka. V oblastech, kde se nachází oblíbené historické krmeliště nebo prochází migrační linie zvěře, je stavba tohoto zařízení vhodným řešením. První přezimovací objekty byly vybudovány již v roce 1970 v Krkonoších.

Při toulkách po Jizerských horách je možné na obůrku narazit na vícero místech. Na území LS Frýdlant vybudoval podnik Lesy ČR již tři takovéto objekty. Náklady na stavbu jednoho zařízení se v současné době pohybují v řádu milionů korun.

Co to vlastně taková přezimovací obůrka je? Je to oplocená část lesa, vybavená potřebnými mysliveckými zařízeními (krmelec, seník, krecht na řepu, slaniště atd.), do níž je na počátku zimy zvěř za použití atraktivního krmiva nalákána, uzavřena a do jara intenzivně krmena. Velikost obůrek je

různá, pohybuje se od 6 ha až do 15 ha, v závislosti na terénních a přírodních podmínkách. Ideální stav je, kdy dvě třetiny přezimovacího objektu tvoří les a zbývající část louky, zvěřní políčka a samozřejmě tekoucí voda. Les by to měl být již dospělý, starší 80 let, a pouze z 10-15 % tvořený porosty mladšího věku. Počet kusů v obůrce by neměl překročit 15 ks/ha v závislosti na intenzitě krmení.

Přezimovací obůrky nepomáhají jen lesníkům a myslivcům, ale především samotné lesní zvěři. Ta je často stresována vlivy moderní doby (lyžaři, stroje v lesích, množství frekventovaných cest, hluk). V přezimovacích objektech nachází vše potřebné pro přečkání zimy, od dostatku kvalitní potravy až po důležitý klid. Při každodenním krmení se i snadněji oproti volnému prostoru kontroluje zdravotní stav uzavřené zvěře.

Jelení zvěř v obůrce

Dobrá funkčnost objektu je ovšem také velkou zásluhou osoby, která se o ni stará. Lesník nebo myslivec musí každodenně zvěř krmit a to mnohdy za silně nepříznivých povětrnostních podmínek. Bez obětavosti obsluhy by přezimovací obůrka ztrácela svůj smysl.

Množství uzavřené zvěře je každý rok jiné. Záleží především na výšce sněhové pokrývky. Uzavírání i otevírání obůrky je stejně tak závislé na klimatických podmínkách. V zimě 2010/2011 bylo celkově v těchto objektech na území LS Frýdlant uzavřeno 112 ks zvěře jelení a několik málo kusů zvěře daňčí a srnčí. Množství spotřebovaného krmiva a náklady na něj jsou samozřejmě v přímé souvislosti s množstvím uzavřené zvěře, ale řádově LS Frýdlant každoročně vynaloží na krmení zvěře ve svých přezimovacích obůrkách okolo dvou set tisíc korun.

Vynaložené finanční prostředky na stavbu a provoz těchto zařízení se Lesům ČR bohatě vrátí v podobě úspor při škodách na lesních porostech, způsobených zvěří. Kvalitní, zdravé a nepoškozené mladé porosty jsou zárukou kvalitního dospělého lesa. Lesníci tak příkrmováním a péčí o zvěř pomáhají nejen jí samotné, ale i sami sobě. Výchova lesa je záležitostí až 3 generací lesníků a každý chce po sobě zanechat rostoucí les v tom nejlepším stavu.

Semenné sady u LČR

Při toulkách krajinou se můžete setkat se zvláštním „sadem“. Rostou v něm naše domácí jehličnaté i listnaté stromy, avšak jsou určitým způsobem zdeformované a rostou daleko od sebe, jako by opravdu šlo o ovocný sad.

Jsou to „semenné sady“ - speciální výsadby dřevin, sloužící k produkci semen pro pěstování sadebního materiálu lesních dřevin, ale také k zachování ohrožených dřevin nebo určité cenné regionální populace. Přesná definice je obsažena v zákonu č. 149/2003 Sb. o uvádění do oběhu sadebního materiálu lesních dřevin.

Zakládání semenných sadů má svá pravidla. K výsadbě se používají nejčastěji tzv. „klony“, tak

jako u skutečných ovocných sadů. Pro semenné sady se však rouby odebírají z vybraných nej kvalitnějších stromů – klonů – přímo v lesních porostech. Tuto práci zajišťují trhači za pomoci horolezecké techniky. Stromům, ze kterých se rouby odebírají, se v lesnické hantýrce říká „výběrové stromy“. Bývají v lese označeny dvěma vodorovnými žlutými pruhy po obvodu kmene.

V lesní školce se rouby naroubují na kvalitní sazenice vypěstované ze semen. Tímto způsobem – vegetativním množením – zajistíme, že nový jedinec neboli klon, má přesně stejné vlastnosti jako strom, ze kterého byl roub odebrán. Jakmile roubovanci – klony – dostatečně vyspějí a zesílí, vysázejí se na oplocenou plochu. Semenný sad je založen.

Místo pro semenný sad musí být dostatečně vzdálené od nejbližšího zdroje pylu stejné dřeviny. Obvykle to je alespoň několik stovek metrů a někdy je dost složité takovou plochu najít. Navíc musí být plocha v dobrém terénu, na rovině nebo jen v mírném svahu, poblíž cesty.

Důležitý je také dostatečný počet klonů určených pro jeden semenný sad a optimální prostorová kombinace klonů, protože totožné klony (tj. pocházející z jednoho stromu) nesmějí být bezprostředně vedle sebe.

Tím, že odebíráme rouby z dospělých, plodících stromů, „kopírujeme“ do nového jedince i věk rodičovského stromu. Klony v semenném sadu proto začínají plodit velmi brzy – již během několika let. Aby plodily hodně a šišky nebo plody bylo možné snadno sklízet, provádíme pravidelný ořez neboli tvarování. Vznikají tak nízké a košaté tvary korun a celá plocha vypadá opravdu více jako sad než jako les.

Pokud tedy uvidíte oplocenou plochu s nízkými a různě pokroucenými a košatými borovicemi, smrkem či modřínou nebo lípami, javory a dalšími lesními dřevinami rostoucími kolem 5 – 8 m od sebe, jde s největší pravděpodobností o semenný sad.

Také na Lesní správě Město Albrechtice máme semenné sady, a to hned dva: semenný sad borovice lesní v Rudíkovech a semenný sad lípy velkolisté U Pohárské chaty. Každý z nich má výměru přibližně

1,5 ha. Borovice ve starším z nich již několik let pravidelně a bohatě plodí. Pomáhá nám zajistit dostatek osiva cenné místní populace (ekotypu) tzv. heraltické borovice.

Singulární lesy v Jemnici

Co vlastně znamená výraz „singulární“? Naučné slovníky a slovníky cizích slov se shodují ve výkladu tohoto pojmu jako „jednotlivý“, nebo „jedinečný“. A skutečně jedinečnými tyto jemnické lesy bezpochyby jsou.

Historie

Jedná se totiž o majetek historický, komplex lesa o výměře téměř 450 ha, jehož vyčlenění z majetku panovníka a převedení do v dnešní terminologii „ideálního spoluvlastnictví“ tehdy asi dvaceti jemnických měšťanů se datuje už do středověku, doby vlády krále Jana Lucemburského. Toto darování bylo součástí mimořádných privilegií udělených tímto

panovníkem městu Jemnice v roce 1327, stejně jako zproštění od všech berních a robotních povinností. Tato privilegia byla tehdy podle historických pramenů panovníkem udělena městu jako výraz vděčnosti za ochranu jeho manželky Elišky Přemyslovny, kterou svěřil do péče jemnických měšťanů při svém tažení do války s Turky. Na tomto základě je také každoročně v Jemnici pořádána známá historická slavnost „Barchan“.

Tyto posud uvedené informace jsou čerpány z knihy „Dějiny Jemnice“ vydané v roce 2010 kolektivem autorů vedeným dr. Jiřím Třískou. Za první opravdu hmatatelný historický dokument týkající se těchto singulárních lesů lze však asi považovat teprve listinu ze dne 11. května 1480, kterou tehdejší držitel Jemnice Půta Bítovský z Lichtenburka postupuje „druhou část polesí Javoří měšťanům a městu Jemnici“. Od této doby se také užívá pro tyto singulární lesy označení „polesí Javoří“. V dalším období počínaje renesancí až do znárodnění po roce 1948 se hospodaření v těchto lesích přizpůsobovalo blíže nespecifikovaným podmínkám té které doby. Po roce 1948 byl tento lesní komplex zahrnut do nemovitostí obhospodařovaných státem, a teprve dne 14. července 1994 bylo po určité nelehkém shromažďování dokumentů několika „zapálenými“ potomky původních měšťanů a náročných jednáních vytvořeno a zaregistrováno „Lesní družstvo JAVOŘÍ“ jako právnická osoba, nájemce výše popsaného lesního majetku.

Současnost

Protože Česká republika má v majetku družstva podíl 370932/4475204 (výměrou odpovídá id. 37,0932 ha), který vznikl během let z důvodu úmrtí některých členů družstva bez dědiců, rozhodlo se vedení družstva v roce 2003 vstoupit do smluvního vztahu s Lesy ČR, s. p., jako organizací s právem hospodařit s majetkem státu Smlouvou o dílo, jejímž předmětem je lesnická činnost na uvedeném

spoluvlastnickém podílu lesa, kde jsou LČR, Lesní správa v Telči na straně objednatele. Současně byla s LČR, Lesní správou v Telči uzavřena Smlouva o výkonu činnosti odborného lesního hospodáře.

Charakteristika

Jedná se o majetek přesahující 50 ha, proto ve smyslu ustanovení Lesního zákona 289/1995 Sb. hospodaří lesní družstvo podle samostatného Lesního hospodářského plánu, který je naposledy vypracován firmou Lesprojekt Brno, a.s. pro období od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2014. Administrativně přísluší LHC Lesní družstvo Javoří do působnosti Krajského úřadu kraje Vysočina a správního obvodu obce III. stupně Moravské Budějovice, které vykonávají v rámci příslušných kompetencí státní správu lesů.

Celé území LHC Lesní družstvo Javoří se nachází v přírodní lesní oblasti 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny. Nadmořská výška se pohybuje mezi cca 440 m n. m. (u Červeného rybníka na JZ okraji LHC) a 602 m n. m. (Inženýrský kopec). Průměrná roční teplota vzduchu je kolem 7°C, průměrný úhrn ročních srážek cca 650 mm. V zastoupení cílových hospodářských souborů zaujímá největší plochu CHS 45 – hospodářství živných stanovišť středních poloh (téměř 63 %), pak CHS 43 – hospodářství kyselých stanovišť středních poloh (17 %) a pak CHS 47 – hospodářství oglejených stanovišť středních poloh (14 %). Ve zbytku pak v malé míře CHS 41 a 29. Zastoupení dřevin v porostech v době zpracování LHP (podle zásoby) bylo: SM 74,3 %, BO 11,7 %, MD 4,7 %, JD 3,5 %, DB 2,6 %, JV 0,7 %, BK 0,4 %, LP 0,7 % a ostatní dřeviny 1,4 %.

Maximální celková výše těžeb jako závazný ukazatel plnění hospodářského plánu byla stanovena na 57 386 m³ u mýtních těžeb a 7 314 m³ u těžeb předmýtních, celkem tedy na decenium 64 700 m³. Roční úhrn dosud realizovaných těžeb od roku 2005 činí v průměru cca 5 500 m³, to znamená, že je vytvářena rezerva pro případ eventuelního nečekaného poškození porostů, jako tomu bylo například v případě vichřice Ema v roce 2008, kdy muselo být zpracováno kalamitní dříví v množství 7 860 m³ (z toho 1 760 m³ harvesterovou technologií).

Pokud se týká pěstebních prací, zalesnění je prováděno, pokud je to možné, ještě v témže roce vzniku holiny, pokud ne, tak v roce následujícím. Od začátku platnosti LHP nebylo proto potřeba žádat orgány státní správy lesů o odklad zalesňovací povinnosti. Stejně je tomu u termínů dopěstování nových kultur do zajištěného stavu. Ostatní pěstební práce – ochrana kultur proti buření, zvěři a další jsou prováděny v nadstandardní kvalitě, například kromě ochrany proti klikorohu a nátěrů repelenty nejsou vůbec používány chemické přípravky. Toto možná poněkud neskromné tvrzení lze doložit zápisem z kontroly České inspekce životního prostředí, která se u Lesního družstva uskutečnila v srpnu 2007. V závěru zápisu je uvedeno: „ Inspekce na základě svého šetření konstatuje, že při kontrole hospodaření na LHC LD Javoří jsou plněny všechny příslušné závazné ukazatele schváleného LHP a hospodaření je s ohledem na výměru, územní celistvost a přírodní podmínky na nadprůměrné úrovni ...“

Na závěr ocituji úvodní preambuli Stanov Lesního družstva Javoří vypracovaných (upravených) v prosinci roku 2001 : „*Vlastníci měšťanských domů v Jemnici, vědomi si historického nedělitelného a singulárního práva svých předků k Měšťanskému lesu v Jemnici, se rozhodli navázat na dávné*

tradice a obnovit hospodaření lesního družstva JAVOŘÍ. Pro tyto účely ujednali a těmito stanovami vymezili základní práva a povinnosti plynoucí ze společného podílového vlastnictví, jakož i ostatní skutečnosti vyplývající z členství v lesním družstvu. Současně prohlašují, že učiní vše nezbytné pro společný prospěch hospodaření a obnovení nenahraditelných ekologických funkcí lesa.“

Z tohoto textu je patrné, že vlastníci zauímají ke svému majetku zodpovědný postoj, a lze tak předpokládat, že dobrá úroveň hospodaření na něm zůstane i do budoucna zachována.

Petr Pavlík – revírník – odborná lesní správa

Vyhodnocení podzimního kola fotosoutěže „Les očima lesníka“

Soutěž je rozdělena do čtyř částí podle ročních období a do tří kategorií.

Vítězným snímkem v kategorii Zvířata v lese je Volavka pana Tomáše Foita.

V náladových fotografiích vládl pan Vladimír Lehký, nejvíce se líbila jeho fotografie Námraza.

Co se týká kategorie Člověk v lese, silně nás oslovily fotografie pana Antonína Říhy, zvláště snímek Manipulace.

Všem soutěžícím děkujeme. Ve fotogalerii se můžete podívat i na některé další příspěvky. Věříme, že se i v příštím kole, jehož uzávěrka je **21. 3.2012**, sejdou zajímavé snímky a těšíme se na Vaši účast.

V revíru Vidim

Revír Vidim je jednou z organizačních jednotek Lesní správy Mělník. Celková výměra pozemku určených k plnění funkcí lesa v přímé správě je na revíru 1 656 ha, přičemž porostní půdu tvoří 1 598

ha, bezlesí 46 ha a jiné pozemky 11 ha.

Z hlediska dřevin na revíru jsou v největším zastoupení jehličnany (72,66 %) a listnáče (27,34 %). Dominantním stromem je borovice lesní (53,56 %), významné zastoupení má i smrk ztepilý (13,92 %), buk lesní (8,62 %), dub zimní (6,18 %), bříza bradavičnatá (4,70 %) a modřín evropský (4,59 %). Ostatní dřeviny jsou zastoupeny plošným podílem menším než 2 %.

CHKO Kokořínsko vyniká rozličnými tvary pískovců

Z pěstebního hlediska se revír Vidim rozprostírá na území dvou přírodních lesních oblastí (PLO): Polabí o výměře 1 ha a Severočeská pískovcová plošina o výměře 1 655 ha. Na lesním revíru Vidim se částečně nachází Chráněná krajinná oblast Kokořínsko. Vyznačuje se například specifickou geomorfologií podmíněné převahou kvádrových pískovců vytvářejících síť plošin a údolí, na jejichž hranách se vytvořila skalní města, pokličky a četné mezotvary a mikrotvary takového rozsahu, jaké nelze nalézt v žádné jiné pískovcové oblasti ČR. Významný je výskyt vápnitých pískovců, ale i vyvřelých hornin spraší. Kokořínsko se může pyšnit i přítomností pralesních kyselých reliktních borů značného plošného rozsahu.

Mokřady v údolí Libechovky

Na území lesního revíru leží také významné údolí Libechovky a okolní mokřady. Některé (zejména v oblasti dolního toku Libechovky) jsou negativně ovlivněny nedostatkem vody. Všechny mokřady podléhají přirozené sukcesi, kterou je nutné na vybraných místech blokovat.

Revír se může pochlubit dvěma významnými přírodními památkami

Jsou to PP Želízky a PP Stráně Truskavenského dolu. Jedná se o zachovalé ukázky xerothermní lokality na hranách skal s výskytem vzácných a ohrožených společenstev organismu typických pro biotopy, a to včetně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (např. kosatec bezlistý *Iris aphylla*, koniklec luční *Pulsatilla pratensis*). Vzhledem k velmi členitému terénu disponuje území lesního revíru Vidim jen velmi řídkou lesní dopravní sítí. Snad právě proto zde najdete mnohá zákoutí, ve kterých se ještě člověk nepodepsal svou civilizační tužkou.

Jaroslav Richtmoc

Představení revíru Pilníkov

Revír Pilníkov se nachází v podhůří Krkonoš v blízkosti obce stejného jména, kterou najdete na přímé trase mezi městy Trutnov a Hostinné.

Charakter lesů je příznačný pro celou oblast Podkrkonoší. Jedná se o lesy převážně jehličnaté a stejnověké, které byly založeny ve 20. a 30. letech minulého století, kdy rozsáhlé lesní porosty Podkrkonoší byly zničeny kalamitou bekyně mnišky. Bekyně mniška je listožravý škůdce, který v případech přemnožení způsobuje rozsáhlé poškození lesních porostů. Žír bekyně mnišky v minulém století současně s neexistencí

účinných metod obrany proti tomuto lesnímu škůdci způsobilo rozpad rozsáhlých komplexů v té době již přetvořených nepůvodních porostů. Dle záznamů z doby kalamity trvalo až do 40. let minulého

století, než byly zničené porosty obnoveny. Bohužel při zakládání nových porostů nebyly zcela vzaty v úvahu problémy ekologické labilnosti monokulturního lesa a vznikly opět jednotvárné porosty tvořené převážně dřevinami smrku, modřínu a borovice a pouze ojediněle se zde objevují listnáče, které jsou tvořeny zejména samovolně přirozeně zmlazenou břízou. Listnaté porosty se zachovaly na lokalitách člověku špatně dostupných, zejména na svazích a roklicích horského charakteru.

V současné době dochází k obnově dříve založených monokulturních porostů s vnosem ekologicky stabilnějších prvků tvořených zejména dřevinami buku, jedle a javoru klenu. V nižších polohách se využívá dubu. Monokulturní les je neustále ohrožen abiotickými a biotickými činiteli. V podmínkách Podkrkonoší se z abiotických činitelů jedná zejména o vítr a mokrý sníh, z biotických činitelů se jedná o veškeré kalamitní škůdce od kůrovců počínaje až po výše zmiňovanou bekyni mnišku konče.

Revír nacházející se v podhůří Krkonoš poskytuje řadu výhledových možností na panorama těchto nejvyšších českých hor, a to zejména pohled na Černou horu a Sněžku.

Revitalizace LP č. 9 Jindřichovického potoka

Lesy České republiky, s. p., Správa toků – oblast povodí Labe v loňském roce úspěšně realizovaly a zkolaudovaly stavbu „Revitalizace LP č. 9 Jindřichovického potoka, ř. km 1,030 – 1,584“.

Jedná se o první revitalizační stavbu v působnosti státního podniku Lesy ČR na Liberecku. Stavba probíhala v období od srpna 2010 do dubna 2011. V rámci stavby bylo dříve nevhodně napřímené a zahloubené koryto toku změněno na koryto nové, mělké s nepravidelným profilem, s rozvolněnou trasou, čímž došlo k prodloužení celkové délky. Na toku byly vybudovány tři průtočné tůňe a jedna pramenní

tůň. Současně podél koryta byly vybudovány dvě neprůtočné tůňe spojené zdola s revitalizovaným tokem.

Stavba byla spolufinancována Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí. *Celkové náklady stavby činily 840 tis. Kč.*

V současné době se na Liberecku připravují další dvě akce revitalizačního charakteru – Revitalizace pramenné části Černého potoka a Revitalizace Tiché říčky. Obě akce se nacházejí v CHKO Jizerské hory a řeší nápravu dříve provedených nevhodných odvodnění pozemků a napřímení koryt toků. Předpokládaný termín realizace těchto akcí je v letech 2012 až 2014.

Odbornou správu a péči o drobné vodní toky u Lesů České republiky, s. p., zajišťují Správy toků, kterých je šest, rozdělených podle jednotlivých povodí (povodí Ohře, Vltavy, Labe, Dyje, Moravy a Odry).

Tyto provozní jednotky zajišťují vlastní správu toků – péči o stav koryt vodních toků a staveb vodních děl, péči o jejich doprovodnou zeleň a investorskou činnost při realizaci úprav toků, za účelem protipovodňové a protierozní ochrany jako jedné z hlavních celospolečenských funkcí lesa, včetně funkce ekologické v rámci revitalizací. Mimo to se starají o ekologické činnosti spojené s vodním hospodářstvím, jako je například reintrodukce ohrožených druhů či likvidace nepůvodních druhů rostlin a také obnova a péče o studánky.

Správa toků – oblast povodí Labe se sídlem v Hradci Králové spravuje drobné vodní toky v povodí řeky Jizery a přítoků Labe a Úpy, Metuje, Stěnavy, Dědiny, Orlice, Doubravy, Chrudimky, a to na území krajů Libereckého, Královéhradeckého (mimo území KRNAPu), Pardubického, Středočeského a Vysočiny.

Co je to Revitalizace toků

Slovo *revitalizace* pochází ze spojení latinských slov *Re* - Znovu a *vitalis* – životaschopný. Je to obnova v minulosti nevhodně technicky upravených koryt vodních toků směrem k původnímu, přírodě blízkému stavu. Technické úpravy, prováděné především ve 20. století, spočívaly v napřimování, prohlubování a tím vynuceného opevňování koryt vodních toků. Regulace ve většině způsobila zrychlení odtoku povodňových průtoků a větší škody v níže položených územích. Cílem revitalizací je obnovení nebo zlepšení ekologické funkce vodních toků v krajině.

Předlohou pro revitalizace jsou zachované přirozené úseky vodních toků. Revitalizace toku může přinést významné efekty v oblasti protipovodňové ochrany, uváží-li se vymezení dostatečně širokého nivního pásu pro přirozený rozliv povodňových průtoků (např. ve volné krajině nad povodněmi ohroženou obcí). Umožnění neškodného přirozeného rozlivu, který zpomaluje rychlost proudění a podporuje akumulaci vody, povede ke zmírnění kulminace povodňových vln v níže položených místech.

Dalším významným efektem, který může přinést vhodně provedená revitalizace, je obnova ekosystémů, vázaných na přirozené vodní toky a údolní nivy, podpora procesu samočištění (zlepšování kvality vody v toku) a obnova kontinuity říčního prostředí, zejména pak s ohledem na migrační prostupnost vodních toků.

Ing. Ladislav Němec

Lesní velikáni

Lesy České republiky, s. p., se v rámci plnění mimoprodukčních funkcí podílejí na ochraně biodiverzity. Vedle péče o druhově pestré lesní porosty je pozornost zaměřena také na jednotlivé dřeviny a stromořadí. Tyto stromy jsou důležité nejen jako zdroj osiva, ale významné jsou také z krajino-estetického hlediska. Mnoho z nich poskytuje útočiště řadě bezobratlých živočichů.

V roce 2003 Lesy České republiky vyhlásily společně s Českou lesnickou společností dílčí program „Významné stromy LČR“. V rámci tohoto programu jsou vyhledávány a evidovány stromy, které se nacházejí na pozemcích s právem hospodařit LČR. Tyto stromy, jak název programu napovídá, jsou významné svým věkem, habitem, nebo musí být spojeny s historickou událostí. Do seznamu lze zařadit

i mimořádně významné a vzácné jedince keřového vzrůstu. Součástí tohoto programu je evidence památných stromů, které jsou vyhlášené na základě zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a vyskytují se na pozemcích LČR.

V roce 2003 – 2004 bylo v celorepublikovém měřítku provedeno mapování těchto stromů. Celkem bylo evidováno 308 jedinců a skupin „Významných stromů LČR“. Tyto stromy byly zařazeny do databáze a byly i označeny v terénu informační tabulí. Dřeviny zařazené do tohoto přehledu budou obdobně jako památné stromy chráněné před těžbou nebo před jejich poškozením. V tomto roce probíhá revize Významných stromů LČR. Mimo to se stále vyhledávají stromy nové. Databáze je rozšířena o přesnou lokalizaci GPS v terénu a o fotografie, případně další zajímavosti, které se k dřevinám či historii okolí váží.

V rámci Krajského ředitelství Liberec je v současnosti registrováno 12 záznamů památných stromů a 14 záznamů významných stromů, které se vyskytují na pozemcích LČR. V rámci jednoho záznamu jsou zahrnuty nejen solitérní dřeviny, ale i stromořadí. Celkem se jedná o 59 zákonem chráněných památných stromů. Významné stromy LČR čítají 15 stromů.

Některé lesní stromy jsou opravdu mimořádné nejen svými rozměry a habitem, ale i místem výskytu a stojí za zmínku jejich bližší představení.

Nedaleko obce Pěnčín u Turnova na okraji lesního komplexu (LS Ještěd, PSK 885 F 11b) v údolí Čtveřinského potoka stojí mohutný smrk. Turistická stezka k němu nevede, pouze cesta lemující pole a sady. Cesta začíná u kapličky s lípou u místní silnice od Sychrova a směřuje směrem do údolí potoka. Smrk o obvodu 386 cm a výškou 44 m se tyčí nad okolní porosty a všímavý pozorovatel zahlédne jeho vrchol koruny již z polní cesty.

Východně od obce Zdislava na okraji zalesněného vrchu Malý Vápenný (LS Ještěd, PSK 148 A 09) se u lesní cesty, která odděluje okolní pastviny od lesa, nachází silný javor klen. S obvodem 485 cm

a výškou 30 m tento javor stojí určitě za zhlédnutí. Mimo to jsou z lesní cesty krásné průhledy na zalesněné vrchy Českolipska a Českého středohoří.

Jedle v Šindelově dole u obce Bílý Potok (LS Frýdlant, PSK 226 C 08) je vitální strom, který se svými rozměry řadí mezi největší jedle v části Frýdlantského výběžku. Roste v nadmořské výšce 705 m n. m. u lesní cesty (zelená turistická) směrem na Předěl. Obvod činí 348 cm a výška dosahuje 36 m. Místo stromu se váže i k jedné z tragických událostí z roku 1829, jak o tom informuje pamětní nápis na jedli. Národní přírodní památka Peklo se nachází v údolí Robečského potoka u obce Zahradky (LS Česká Lípa, PSK 518 B 17a). Nejen skalní pískovcové útvary a bohatě kvetoucí porosty bledule jarní lákají návštěvníky již brzy z jara. Blízko za turistickým vstupem z Karby se pyšně tyčí borovice lesní. Borovice měří v obvodu 351 cm a výšky 32 m, její koruna vystupuje vysoko nad pískovcové stěny. Oranžová borka přitahuje pozornost již od mostku přes potok.

Ing. Markéta Kavková, KŘ Liberec

Představení revíru Vlčice

Revír Vlčice se nachází v severozápadní části Královéhradeckého kraje v sousedství města Trutnov. Jeho název je odvozen od stejnojmenné obce, která se nachází v jeho středu. Organizačně je začleněn do Krajského ředitelství Hradec Králové, Lesní správa Dvůr Králové a má celkovou výměru 1854 ha. Revírníkem je tu od roku 2006 Ing. Pavel Grundmann.

Území revíru je rozptýleno na katastrální výměře 9 500 ha. Majetek Lesů České republiky je poměrně ucelený s drobným výskytem majetků ostatních vlastníků. Lokálně je umístěn mezi obcemi Trutnov, Střítež, Pilníkov, Chotěvice, Čermná a Javorník. Nejvyšším bodem revíru je Pekelský vrch s nadmořskou výškou 583 m, nejnižším je hladina Pilníkovského potoka 380 m n. m.

V dřevinné skladbě mají převahu jehličnany, které tvoří téměř 81% zastoupení. Jsou to zejména smrk, borovice a modřín, z listnatých dřevin převažuje buk a javor. Z důvodu rozsáhlého poškození jehličnatých porostů žírem bekyně mnišky ve 20. a 30. letech 20. století je zde značně nevyrovnaná věková struktura. Příčinou rozsáhlých zničení byla změněná původní dřevinná skladba na monokulturní les tvořený převážně smrkem a neúčinnost tehdejších metod obrany proti škůdci bekyni mnišce. V dnešní době již porosty založené po mniškové kalamitě přicházejí do věku obnovy a začíná jejich nahrazování porosty novými, se zvýšeným množstvím melioračních a zpevňujících dřevin, které přispívají ke zvýšení odolnosti lesních porostů proti působení abiotických škůdců a podstatně snižují rozsáhlost působení škůdců biotických.

Území revíru a jeho blízké okolí nabízí mnoho příležitostí na uskutečnění výletů. Zajímavým místem je samotná obec Vlčice známá místním zámek. Ten prošel mnoha změnami od gotické tvrze přes renesanční zámek až po nejvýraznější empírovou přestavbu v roce 1829, v roce 1845 vznikl

u zámku velký přírodně krajinářský park. Zámek byl po roce 1945 využit pro školu a jako rekreační zařízení dolu Paskov. Památný je i zdejší farní kostel, kterému byla vtisknuta barokní podoba v první polovině 18. století; v kostele je velmi cenná skupina dřevěných soch svatých a kazatelna.

Západně od města Trutnova začíná lokalita Hrádeček kde je v současné době zřízen Přírodní park, jenž je na severu obklopen od západu na východ kopečky s názvy Skalka (550 m), Vlčí skála (587 m), Havran (564 m) a Pekelský vrch (583 m). Na Hrádečku najdeme zříceninu hradu slezského typu, který se připomíná již v roce 1336 pod názvem Kámen. Asi proto, že na mohutné kamenné hradbě byl skutečně vybudován. Ze širšího okolí jsou v dosahu Krkonoše, Adršpašsko-teplické skály, Broumovské stěny a krajské město Hradec Králové.

Oprava vodní nádrže Opatovsko

Opatovsko je průtočnou nádrží ležící na Švábském potoce. Nachází se ve Zlínském kraji v okrese Kroměříž. Vodní plocha zhruba o rozloze 1,2 ha je obklopena převážně smíšenými porosty, a to na rozhraní Chřibů a Ždánického lesa.

Jedná se o významný krajinotvorný prvek, který umožňuje život a rozvoj drobných vodních živočichů, obojživelníků, mokřadních společenstev i ptactva.

Z chráněné fauny se zde vyskytuje čolek obecný (*Triturus vulgaris*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), kuňka obecná (*Bombina bombina*) a ropucha obecná (*Bufo bufo*).

Z hlediska vodohospodářského slouží nádrž

k zadržení vody v krajině a k transformaci případné povodňové vlny. Tyto výkyvy průtoku Švábského potoka hlavně v jarních měsících eliminuje vodní nádrž. Technický stav bezpečnostního přelivu rybníka po těchto přívalech utrpěl těžké „šrámy“ a hrozilo poškození celé hráze.

Na konci roku 2010 pracovníci Lesní správy Bučovice zajistili vypracování projektu opravy hráze VN Opatovsko a po projednání všech náležitostí stavebního řízení s vodoprávním MěÚ Kroměříž a zařazením akce do plánu oprav v roce 2011 mohlo dojít k realizaci záměru.

Zahájení stavby až v měsíci říjnu letošního roku podmiňovalo dodržení podmínek stavebního povolení k omezení dopadu snížení vodní hladiny na chráněné živočichy a jejich rozmnožovací cykly. Díky příznivému podzimnímu počasí bylo možno stavbu dokončit již po 6 týdnech od předání staveniště. Po celou dobu výstavby bylo nutno monitorovat a případně odborně přemísťovat jedince významných obojživelníků, vždy výhradně pod dohledem akreditovaného zoologa. Dle vítězné nabídky dodavatelské firmy do výběrového řízení představovala celá stavební akce náklady bezmála 1,5 milionu korun. Jsme přesvědčeni, že tyto prostředky byly investovány účelně, přestože zvýšení bezpečnosti vodního režimu v dané oblasti se projeví až v případných kritických situacích.

Okolo vodní nádrže vede oblíbená turistická cesta, na které jsme tímto vybudovali pro širokou veřejnost jistě zajímavou zastávku a díky vhodně použitému stavebnímu materiálu i esteticky sladěný krajinný prvek.

Dřevostavby, vybudované v rámci programu 2000 a 2020, slouží občanům Bruntálska

Lesy České republiky, s. p., Lesní správa Bruntál zajišťují hospodaření ve státních lesích v podhorské oblasti Nízkého Jeseníku. V kraji drsném a nepřístupném, ale o to častěji vyhledávaném milovníky turistiky a houbaření, rybáři i vyznavači letních a zimních sportů. Lesní správa v Bruntále se snaží v souladu se zásadami státní lesnické politiky zabezpečit plnění všech environmentálních funkcí lesa v celé oblasti svého působení. V rámci Programu 2000 a navazujícího upraveného „Programu 2020 – pro zajištění cílů veřejného zájmu u LČR“ pravidelně plánuje a realizuje stavby i opatření pro zpřístupnění využití mimoprodukčních možností lesa nejširšímu okruhu občanů. V roce 2011 jsme se zaměřili jednak na naše seniory a současně i na děti v mateřské školce.

Návrh lesní správy, postavit dřevěný odpočinkový altán pro již méně pohybově zdatné starší obyvatele Bruntálska jsme projednali s vedením Městského úřadu v Bruntále a jako nejlepší varianta zvítězila možnost umístit altán na pronajatém pozemku přímo v upravené zahradě Domova s pečovatelskou službou v Zeyerově ulici.

Stejný typ dřevěného altánu jsme zvolili pro předškolní děti, které často v průběhu roku nemají dostatek příležitostí navštívit les se svými stále více zaneprázdněnými a spěchajícími rodiči. Pro tento odpočinkový přístřešek byla vybrána rozsáhlá zahrada Mateřské školky U Rybníka. Celý areál zařízení pro nejmenší děti je situován v centru největšího městského sídliště s vysokou koncentrací obyvatel, především rodin s malými dětmi.

Obě dřevostavby se podařilo dokončit podle harmonogramu v závěru roku 2011 a s příchodem jarního období začnou sloužit pro zpříjemnění každodenního pobytu dětí i seniorů v městě Bruntále.

Významným krajinným a vodohospodářským prvkem na území Lesní správy Bruntál je vodní nádrž Slezská Harta. V zátocce U Černého mostu, kde břehové lesní porosty strmě spadají k hladině, najdete velmi často nezapomenutelné výhledy do krajiny. Na jedné z těchto lokalit zvané „Vyhlídka“, na lesní komunikaci z obce Valšov, jsme vybrali a upravili místo pro stavbu dřevěného turistického přístřešku s průhledem na přístaviště u obce Nová Pláň na protilehlém břehu přehrady Slezská Harta.

Poslední větší akcí roku 2011 pak bylo dokončení stavby odpočinkového zařízení na křižovatce lesních cest nedaleko města Horní Benešov. Jedná se o vzdušnou dřevěnou stavbu, která stylově navazuje na historickou lesní chatu „Princovka“, sloužící v první polovině minulého století jako útulek pro lesní dělníky. Touto oblastí lesní správy prochází vyznačení cyklistiky oblíbená a hojně navštěvovaná cyklotrasa „ Krnov – Leskovec n./Moravicí – Slezská Harta“.

LČR investovaly do těchto staveb jen v letošním roce z vlastních prostředků v rámci Programu 2000 více než 400 tis. Kč. Na základě zveřejnění nového dokumentu LČR, s. p. „Programu 2020“ je dána všem občanům možnost uplatnit své nápady a podněty prostřednictvím elektronické adresy Program2020@lesycr.cz.

Genová základna na LS Telč

Mezi nejvýznamnější souvislé lesní celky, které se nacházejí na Lesní správě Telč, patří komplex lesů v okolí Javořice nejvyššího vrcholu Českomoravské vrchoviny. Má výměru cca 4 000 hektarů. V roce 2005 zde byla vyhlášena genová základna o výměře 978 hektarů pro buk lesní a smrk ztepilý.

Jedná se o kvalitní provenience těchto dřevin o rozloze, jež postačuje k udržení biologické různorodosti populace. U dřevin, pro které je genová základna vyhlášena, se přednostně využívá přirozená obnova. Je-li nutná umělá obnova, používají se u dřevin, pro které je genová základna vyhlášena, sazenice, které se pěstují pouze z osiva získaného z této genové základny. Nejcennější část této základny má

rozlohu 62,1 ha, tvoří ji porosty o stáří cca 180 let, nad kterými byly zároveň vyhlášeny přírodní rezervace, a to Mrhatina, Nekolov a Roštýnská obora.

Tyto porosty jsou pravděpodobně původní místní proveniencí smrku a buku. Toto je možno odvodit z historických pramenů, které rozlišují periody vývoje pěstování lesů na telčsku do pěti období.

1. Období od středověku do roku 1770: Obnova lesa byla ponechána zcela přírodě (spontánní a neřízená obnova) a to i po velkých živelných kalamitách.
2. Období počátku umělé obnovy lesů v letech 1770 – 1820: Začíná obnova lesů sítí (výsevem osiva do půdy) a později výsadbou sazenic, přičemž se používaly téměř všechny listnaté i jehličnaté dřeviny. Lesníci se začínají učit od přírody a hojně využívají přirozenou obnovu.
3. Období v letech 1820 – 1870: Dochází vlivem praktických zkušeností se snadnějším pěstováním jehličnanů a vlivem literárních názorů z Německa k téměř výhradnímu pěstování borovice lesní a smrku ztepilého. Osivo se pro obnovu lesů ve velkém množství sbíralo v panských a selských lesích.
4. Období od roku 1870 – 1920 : Vyznačuje se díky železnici masovým dovozem cizího levného osiva a to převážně od firem z Rakouska. Mimo osiva smrku a dalších jehličnanů se začíná dovážet osivo exotů, např. douglaska tisolistá. V této době se opouští od sítí a přichází se výhradně k použití sadby školkovanými sazenicemi vypěstovanými v lesních školkách.
5. V období od roku 1910 – 1920: Dovoz osiva z ciziny ustává a přistupuje se k relativně jemnějším obnovním postupům s využitím přirozené obnovy. Počínají se uplatňovat poznatky o vlastnostech prostředí a selektivní snahy v semenářství.

Ing. Jiří Doležal

Štěplovská hůrka

Necelých 10km od města Opavy ve směru na Bruntál se nachází zvláštní přírodní útvar a obdivuhodný kousek přírody, který dosud uniká větší pozornosti turistů. Jde o zalesněný vrch zvaný „Štěplovská hůrka“, který do výšky 355 m n. m. vyrůstá z okolní zemědělské krajiny a jehož kruhovitý půdorys napovídá, že jeho původ může mít souvislost s vulkanickou činností.

Nejde sice o sopku v pravém slova smyslu, přesto se poblíž vrcholu nacházejí pozůstatky hlubokého lomu, kde se v minulosti těžila vyvřelá hornina čedič. Zvláštní, zadumanou atmosféru tohoto místa podtrhuje dlouhá dvouřadá alej starobylých lip, která má svůj začátek poblíž zámeckého parku v obci Štěplovec. Touto alejí přijdeme k východnímu okraji lesního komplexu, který má celkovou rozlohu přibližně 7 ha. Dáme-li

se v tomto místě doprava po prošlapaném chodníku, který vede po obvodu lesního komplexu, brzy zjistíme, že se vlastně nacházíme na obrovské přírodní vyhlídce kruhového tvaru a při další chůzi se nám postupně otevírají výhledy do všech světových stran. Nejprve v dálce zahlédneme věže kostela na vrcholu Cvilín, rozhlednu na Strážišti, zvedající se siluetu pohoří Jeseníků s nejvyšší moravskou horou Praděd. Ze západního okraje určitě nepřehlédneme věž zámku ve Velkých Heralticích a v dálce Velký Roudný. Z tohoto místa můžeme pokračovat méně používaným chodníkem po jižním obvodu lesa, kde se nám za dobré viditelnosti naskytne pohled na Beskydy s Lysou horou.

Takto dojdeme až k poutnímu místu spojenému se jménem světce Jana Nepomuckého - nachází se zde kaplička, ke které se každoročně v měsíci květnu konají poutě. Původní - dřevěná kaplička byla na vrcholu Hůrky postavena již kolem roku 1800, stála na místech dnešního lomu a musela ustoupit těžbě. Místo ní byla v roce 1902 postavena tato zděná stavba. K důvodu, proč byla původně kaplička vystavěna, se vážou tři pověsti. Podle první z nich prý kůň šlechtice vykopl na Hůrce ze země mešní kalich, který tam zakopal nějaký lupič. Šlechtic to považoval za znamení, aby tam nechal postavit kapli. Podle druhé slíbil kapli postavit šlechtic, kterého vlekl za třmen splašený kůň. A podle třetí pověsti kapličku slíbila postavit za záchranu života šlechtická dáma, která byla při procházce na Hůrce přepadena. Ať už je pravda jakákoliv, zdá se, že se poutě na Štěplovskou hůrku začaly konat již velmi dávno, pravděpodobně hned po vystavení kapličky, mají tedy

tradici několik staletí.

Tak jako můžeme svůj pohled při procházce Štěplovskou hůrkou upřít k výhledům do okolní krajiny, můžeme ho stejně tak zaměřit dovnitř lesního komplexu, protože jde o lokalitu zajímavou také z lesnického hlediska. Zatímco ještě v roce 1988 se z lesnických hospodářských knih dozvídáme, že téměř celý zdejší les byl s výjimkou okrajů nepůvodní smrkovou monokulturou, dnes je to místo, které můžeme považovat za krásnou sbírku lesních dřevin. Setkáme se zde s porostem javorovým, bukovým, dubovým, lipovým ale i akátovým, najdeme porost jedle bělokoré a porost jedle obrovské, část plochy zaujímají také smíšené porosty buko-smrkové. K těm se váže lesnická zajímavost - byly totiž z části zakládány jako takzvané dvojsadby. Při těchto dvojsadbách se při výsadbě stromků sázely do jedné jamky vždy dvě sazenice-jedna větší smrková a druhá menší buková, tento postup je výjimečný a dříve se volil především na místech s vysokým výskytem srnčí zvěře. Větší smrk chránil mladý buk před okusem a vytloukáním a svým částečným zastíněním vytvářel i přirozené podmínky pro kvalitní růst buku. Přestože šlo o postup poměrně nákladný, výsledkem jsou zajímavé smíšené porosty, které do budoucna slibují nejen kvalitu, ale především vysokou stabilitu vůči škodám bořivými větry, sněhem nebo kůrovci.

Štěplovská hůrka je příkladem snahy o změnu druhové skladby, o kterou se lesníci snaží v celé oblasti Opavska, kterou výrazně poznamenal rozpad nepůvodních smrkových porostů způsobený masivním výskytem václavky s následným druhotným přemnožením kůrovců. Věříme, že si z procházky po Štěplovské hůrce odnesete vzpomínku na příjemně strávené chvíle na krásném místě. Při zpáteční cestě lipovou alejí se pokochejte krásou starých stromů. Kéž bychom i my, stejně tak jako ony staré lípy, dovedli překonat všechny nepřízně času...

Ing. Musil František

Historie ukrytá v lesích

Naše krajina prošla za posledních tisíc let obrovskými změnami. O tom, jak vypadala třeba ve středověku, si člověk může udělat představu, pokud se pěšky toulá krajem. Nejviditelnějšími pozůstatky jsou hradní zříceniny, které se dnes nacházejí převážně v lesích. Tady se poučenému návštěvníkovi odhalí i bývalé pluziny a další stopy po zaniklých středověkých vesnicích.

Na lesních pozemcích ve správě LČR, LS Černá Hora, je bývalých hradů hned pět - Blansek, Holštejn, Doubravice, Rychvald a Lúčka, zaniklých vesnic pak mnohem více - některé známé, jiné dosud neobjevené. Zříceniny hradů nelze přehlédnout, dovolte mi krátce je představit.

Nad Punkevními jeskyněmi v Moravském krasu na protější skalní ostrožně najdete nejkrásnější

z nich, hrad **Blansek**. Založil jej kolem roku 1250 olomoucký biskup Bruno ze Schaumburgu, který byl poradcem krále Přemysla Otakara II. Během dvou století své existence vystřídal hrad hned několik

majitelů. Osudným se mu však bohužel stal ničivý požár, takže v roce 1461 byl již ruinou. Jeho hradby, prý částečně opravené, posloužily za úkryt místnímu obyvatelstvu během třicetileté války. Patrně jsou poměrně rozsáhlé úseky hradeb, zvláštěností je dvojitý příkop vytesaný ve skále a o bývalé výstavnosti hradu svědčí i pozůstatky paláce s velkými okny. Pod hradem je jeskyně spojená patrně s podzemím hradu.

Nejtajemnější ze zřícenin je **Holštejn**, byť se z něj mnoho nedochovalo. Stojí nedaleko stejnojmenné obce v Moravském krasu na osamělé vápencové skále, která ukrývá ve svém nitru jeskyni zvanou Lidomorna. Ta bývala spojena podzemní chodbou s hradem a k čemu sloužila, vypovídá její název. Dnešní vchod do jeskyně bývával zazděn. Hrad pochází z poloviny 13. století, nejdéle patřil rodu původem ze Sovince, který se později psal z Holštejna. Jeho člen rytíř Hartman byl roku 1278 jmenován brněnským komořím. Lidové pověsti ho však líčí i jako divokého a nemilosrdného loupeživého rytíře. V prostorách hradu, Lidomorny a v okolních lesích se před lety dokonce natáčel jeden díl brněnského televizního seriálu Strážce duší – Jeskyně běsů.

Na okraji lesa mezi obcemi Doubravice nad Svitavou a Kuničky, chráněn výrazným dvojitým příkopem a příkrým skalnatým srázem k potoku Nešurka, stával hrad **Doubravice**. Pochází rovněž z poloviny 13. století. Nejvýznamnějším z rodů, kterému hrad během své existence patřil, byli páni z Boskovic. Husitské tažení proti Letovicím a Blansku kolem roku 1431 však znamenalo zkázu hradu. Do dnešních dní toho z hradu mnoho nezbylo, protože kámen z jeho hradeb a věže byl vítaným stavebním materiálem v 1 km vzdálené Doubravici, kde je dodnes patrný v konstrukci stodol a starých obytných domů.

Na ostrožně obtékané potokem asi 2 km západně od Lysic, stával od poloviny 14. století hrad **Rychvald**. Přístup k hradu byl chráněn příkopem vylámaným ve skále a zemním valem. Hrad byl majetkem jedné z větví rodu pánů z Kunštátu, z nějž pocházel český král Jiří z Kunštátu a Poděbrad. Po sto letech existence byl hrad opuštěn a zchátral, dnes je patrná jeho podoba ze zbytků kamenných valů bývalých hradních staveb.

Zasypané zbytky zdí, stopy po studně a hradní příkop široký v koruně 20 metrů se dochovaly z hradu **Loučka** nad osadou Střemchoví (součást obce Dolní Loučky). Vznikl také v polovině 13. století a i jemu byly osudné husitské války.

Všechny tyto zříceniny jsou přístupné po značených turistických cestách.

Ing. Petra Zaviřelová, lesní správkyňe LS Černá Hora

Poznejte krásu Přírodního parku Džbán

Mezi průmyslovými oblastmi Severočeské hnědouhelné pánve a Kladensko-rakovnické pánve se nachází poměrně rozsáhlé přírodovědně cenné území. Jedná se o přírodní park Džbán.

Hranice tohoto přírodního parku se táhne od Kladna, přes Nové Strašecí, Řevničov, Kounov, Běsno, Měcholupy, Tuchořice, Hřivice, Smolnici, Panenský Týnec a Smečno zpět do Kladna.

Každý milovník přírody tu najde prostředí, které mu nejlépe vyhovuje, rovinaté lesy bohaté na houby a lesní plody, příkré stráně, hřbety a skály nad hlubokými údolími s krásnými výhledy do kraje na malebné vesnice Podlesí i Českého středohoří, slunná i stinná místa s čistým vzduchem, lesní tišiny

s potoky a rybníky s osvěžující vodou, úrodná pole i chmelnice plné „zeleného zlata“. Při dobré viditelnosti zde spatříme Klínovec, Říp i Milešovku. Zdejší pestrá květena stále udivuje všechny milovníky přírody. Ti si přijdou na své i při obdivování zimních krás džbánské krajiny.

Mohutný džbánský hřeben ve směru Řevničov – Hříškov je přirozenou rozvodnicí Vltavy, Berounky a Ohře. Lesnatý Džbán leží mezi nejsuššími oblastmi Lounska, Žatecka a Kladenska, proto je zde velmi nutné citlivé hospodaření s lesy. Důkazem dlouhodobé dobré práce lesníků a lidí oddaných přírodě je zachování a vyhlášení zvláště chráněných území, z nichž nejvýznamnější je Národní přírodní rezervace „Malý a Velký štít“ a „Pochválovská stráž“, dále několik národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek, významných krajinných prvků a památných stromů. Navštivte některou z těchto lokalit a uvidíte, že nebudete zklamáni.

Zajímavosti z revíru Bukovinka očima revírníka

O poutní cestě Křtinská a místě zvaném „U tří panen“ jsem vám vyprávěl již ve své poslední reportáži. Máte-li zájem, pojďme tedy spolu na další procházku. Určitě se na ní nebudeme nudit a obohatím vás o nové poznatky a zajímavosti spjaté s revírem Bukovinka.

Naším prvním cílem bude *místo zjevení Panny Marie Křtinské*. Vejdeme-li do obce Bukovinka po státní silnici z Račic, a to právě od již citované lokality U tří panen, narazíme vpravo u silnice na malou kapličku. Zde stojíme přímo na místě, kde byla podle legendy objevena po silné bouři v křoví socha Panny Marie Křtinské. Některé verze dokonce uvádějí, že byla nalezena ve větvích rozkvetlého kaštanu. Sochu potom

opatrovali poustevníci žijící při místním kostelíku. Tato legenda se tradovala v zábrdovickém klášteře premonstrátů, kteří ještě uvádějí, že se socha r. 1210 dostala z Bukovinky do Křtin. Stalo se tak zásluhou samotného zakladatele zábrdovického kláštera - Lva z Klobouk. Lidové vyprávění k tomu dodává, že socha byla do Křtin přenesena ve slavnostním průvodu. Druhého dne ji však v kostele nikdo nenašel, byla opět v Bukovince. Přenesli ji tedy znovu a s ještě větší slávou. Socha se však opět vrátila. Až místním kdosi poradil, že ji musí nést velice pokorným způsobem, že nesmí mít na sobě drahá roucha a že musí jít bosí. Poté, co to takto učinili, již socha ve Křtinách zůstala.

Do roku 1875 stával na místě zjevení sloup s vyobrazením Panny Marie. V roce 1875 nechal majitel křtinského zámku hrabě z Bubna-Litic v prostoru nalezení této zázračné sochy, postavit kapličku. Toto místo je pravidelnou zastávkou procesí, která do Křtin přicházejí již po osm století. Zastavují se zde jak jednotliví poutníci, aby v modlitbě děkovali, prosili a nacházeli naději, tak i turisté a pohřební průvody, které doprovázejí na nedaleký místní hřbitov své zemřelé.

Dalším nezapomenutelným místem, které navštívíme je **Lhotecko**. Jestliže se vydáme revírem z Bukovinky do Březiny přímo po lesní trati Lhotky, málokoho napadne, jaká zajímavá historie se k tomuto místu váže. V roce 1980 bylo cíleným povrchovým průzkumem zjištěno, že dávným předchůdcem Lhotecka byla dnes již zaniklá středověká osada - Lhota. Pod pojmem zaniklá či pustá osada myslíme vesnici, kterou její obyvatelé z různých důvodů opustili a ponechali svému osudu. Lhota se nachází v lesním, mírně k jihu klesajícím terénu, nalevo od dvou pramenů, které posléze ústí do potoku Říčky. V těsné blízkosti, severně od zaniklé osady se rozprostírá protáhlá obdélníková lučně-polní enkláva, oživená v minulosti myslivnou, hájovnou, starou hospodou a dnes četnými chatami. Již zaniklá jednořadá osada směřovala od severozápadu k jihovýchodu a byly zde objeveny stopy asi po 10 usedlostech. V jedné z usedlostí se potom sondou dokonce zjistily nálezy typické pro středověké vesnické stavby, a to keramika odpovídající XIV.-XV. století a 3 okraje mohutné zásobnice. Dále je zde zřetelné využití orné půdy tzv. plužin. Předpokládá se, že Lhota zanikla zhruba v průběhu XV. století, pravděpodobně za husitských válek.

Václav Kalínek, revír Bukovinka

Novodvorská lipová alej - Alejí roku 2011

Vyhlašovatelem soutěže Alejí roku je ekologická organizace Arnika. V posledním ročníku 2011 se vítězem mezi 53 přihlášenými stala Novodvorská alej. Pozemek, na kterém alej roste, je ve správě LČR, s. p., Lesní správy Černá Hora.

Celé téměř 500 metrů dlouhé stromořadí je tvořeno padesáti šesti lipami srdčitými a velkolistými a nachází se u obce Vavřinec v CHKO Moravský kras. Lemuje cestu z osady Nové Dvory ke zřícenině hradu Blansek.

Mohutné lípy dosahují ve výšce 1,3 m nad zemí

obvody až přes 4 metry. Alej nechal patrně počátkem 19. století vysadit tehdejší majitel velkostatku Rájec - hrabě Hugo František Salm.

Od roku 1994 nese dokonce status památného stromořadí podle zákona č.114/1992 Sb. Je nejzachovalejší alejí v Moravském krasu a v posledních letech také prochází postupnou regenerací.

Péči o toto mimořádné stromořadí zajišťují odborníci ze Správy CHKO Moravský kras spolu s místními dobrovolníky se souhlasem LČR, s. p., jako vlastníka stromů. Finanční prostředky jsou čerpány z managementových prostředků Správy CHKO a z některých nadací.

V internetovém hlasování Novodvorskou alej podpořilo téměř 34 % respondentů.

Novoroční vycházka aneb nečekaná radost

1.ledna 2012 jsem vyrazil na procházku do lesů v okolí Pohořan. Počasí novoročnímu výstupu na Jedovou moc nepřálo, posuďte sami : výška tlak, teplota, rosný bod No, necháme klasiky raději odpočívat. Po slunečném Silvestru se sluníčko neukázalo ani náznakem. Zato mlha a mrholení dopadalo na všechny, kterým nebylo zatěžko po Silvestru vyrazit zrána do lesů. Já se podobným, masovým akcím vyhýbám a raději jdu do míst, které invaze turistů nepostihla. Druhou možností je vyrazit okolo oběda, kdy už většina aktérů podobných akcí sedí u teplého čaje či obědvá. Nemám nic proti těmto akcím, pokud se turisté k přírodě chovají pěkně, pak jim fandím.

Pro dnešní den jsem aplikoval druhou možnost, nechtělo se mi v tomto počasí jet do vzdálenějších lesů. Dlouho jsem v těchto místech nebyl, právě proto, že dávám přednost klidnějším lokalitám.

V minulém tisíciletí jsem jezdil do sousedního revíru s kamarádem, myslivcem, pozorovat a krmit zvěř. Tehdy se mi na myslivosti dost věcí líbilo a tak jsem dobrovolně pomáhal, kde to šlo. Mimo krmení v malém krmelci, kam jsme nosili pěšky přes závěje těžké pytle s krmením, jsme na podzim sušili různé lahůdky pro lesní zvěř a taky stavěli nové krmelce na lépe přístupných místech.

Od té doby uběhlo mnoho let a proběhlo mnoho změn. Velké změny bohužel dopadly i na tehdejší pojetí myslivosti. Krmelce, kterých bývalo v lesích mnoho, byly vyhlášeny jistou skupinou "inovátorů" za přežitky i s vědeckým zdůvodněním škodlivosti. Ano, i dobře myšlená věc se při nevhodné aplikaci může ukázat špatnou, myslím tím možné dopady na lesnictví. Jde tu ovšem o špatně aplikovanou snahu "krmné základny", kdy nic zvěř nenutí migrovat revírem, dále o nevhodnost předkládané potravy a ne o vlastní škodlivost krmelce.

Pravý důvod byl ovšem prozaičtější. Dříve bylo totiž myslivecky neetické lovit v okolí 200 m od krmného zařízení a v podstatě se to považovalo za správné. Také v těsné blízkosti krmelce obvykle nestál žádný, natož zateplený a zamčený posed. Proč se namáhat s krmením a platit za něj, když nemůžu ihned "směnit" vloženou iniciativu za trofej, maso či oboje?

Přednost dostaly tzv. hromady. Hromada nějakých zemědělských nebo potravinářských odpadů není drahá, často se jen smění za ulovený kus. Přiveze ji na místo traktor a není už kolem žádná práce. Hlavně není dle odborné terminologie, "krmné zařízení" a tak je možné hladovou zvěř v době nouze jednoduše střílet přímo u zdroje. Mnohdy z pohodlí perfektně vybavených a zateplených posedů o použití další podpůrné techniky nemluvě. Mnoho moderních lovců, přijíždějících pod posed v terénním voze netuší, kde by zvěř měli jinde hledat. A tady je konečně jednoduché řešení - HEURÉKA!

Z úvodu by asi každý očekával radostná slova a zatím jen kritika! Nenechte se mýlit, vše je psáno právě pro tu radost, kterou jsem v lesích u Pohořan dnes zažil. Šel jsem se podívat na staré krmelce a ejhle - našel jsem dva původní, stále funkční, vhodně zakrmené a nakonec ještě jeden skoro nový, také velmi dobře a vhodně zásobený. V korýtku dokonce kromě kvalitního jádra, žádných zbytků, bylo i množství sušených jeřabin. Taky jsem je před lety sušil a s obilím na zádech nosil pro radost z nezištné pomoci zvěři. Ani na jeden krmelec navíc nehledí zamčená kazatelna. Velmi mě potěšilo

zjištění, že ještě někde duch myslivosti žije a přál bych si a hlavně zvěři, aby takových revírů bylo více. A právě o tohle nečekané, optimistické zjištění, jsem se s Vámi potřeboval na začátku toho roku podělit. Kéž by jich bylo v tomto roce obecně víc.

P.S. Na vysvětlenou, zdaleka netvrdím, že se v lesích lovit nemá. Jen se mi nelíbí dnešní přístup k lovu zvěře. Příkrmování zvěře v krmelcích není a neměl by být přežitek stejně jako pravidlo nestřílet v jeho okolí. Pokud je příkrmování řízeno znalostí problematiky a lov provozován jinde a eticky, nebude docházet k významným škodám ani na lese a zvěři, ale ani na vztahu veřejnosti k lovcům

Michal Tuška